

A photograph of a lush green park. In the foreground, there is a field of tall, wild grasses. In the middle ground, a wooden bench is visible under the shade of several large, leafy trees. The background shows more trees and a glimpse of a building. The overall scene is bright and sunny, with dappled light on the grass.

NYKER

UDVIKLINGSPLAN

2022 - 2030

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Formål og baggrund
- Velkommen til vores Nyker
- Vores Nyker
- Nykers identitet – Det siger vi om os selv
- Eksisterende kvaliteter og potentialer
- Udfordringer og vision
- Indsatsområder og udviklingsideer
- Nedslag i fremtiden
- Nyker – en del af 4-Kløverklyngen
- Bilag: SWOT for Nyker

Formål og baggrund

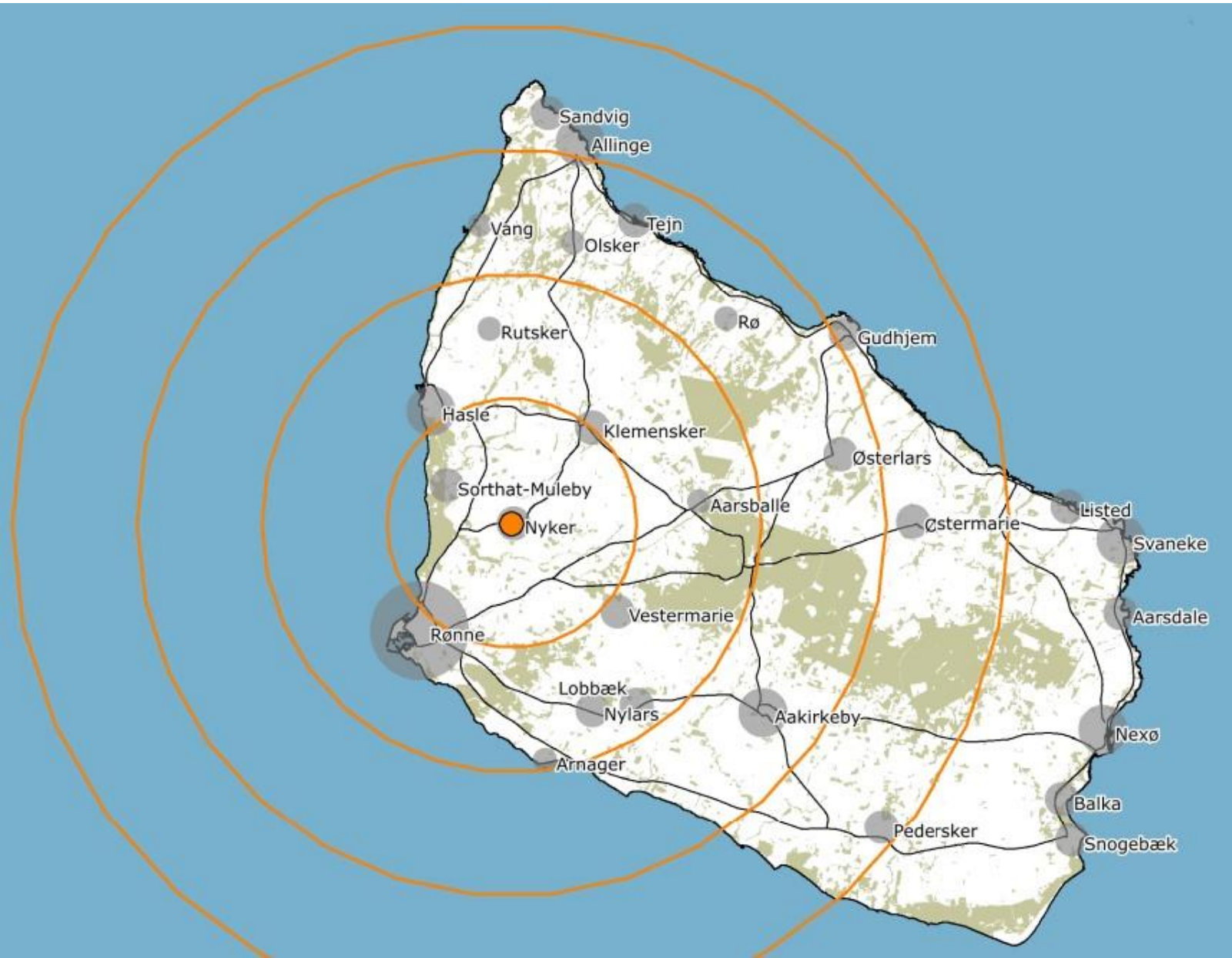
Dette er en udviklingsplan for Nyker by og opland. Udviklingsplanen er udarbejdet af Center for Regional- og Turismeforskning gennem inddragelse af lokale borgere og foreninger og i samarbejde med Bornholms Regionskommune. Arbejdet med udviklingsplanen har taget udgangspunkt i en allerede eksisterende Lokalplan for Nyker, udarbejdet i 2015.

Udviklingsplanen skal synliggøre stedbundne kvaliteter og pege på tiltag til udvikling af Nyker, der er realistiske at gennemføre og som kan forbedre det sociale liv, foreningslivet, friluftslivet, erhvervslivet, og generelt være til glæde for lokalsamfundet, besøgende og turister.

Ved at aktivere og inddrage borgerne i udarbejdelsen af udviklingsplanen er det målet at skabe et grundlag, som både lokalsamfundet og Bornholms Regionskommune kan stå på i indsatsen for at udvikle Nyker.

VELKOMMEN TIL VORES NYKER

Nyker ligger inde på øen i
cykelafstand fra hhv. Rønne (7 km) og
Klemensker (5 km).

VORES NYKER

“Vi er børnefamiliernes by”

Nykers placering gør byen attraktiv som bosted for børnefamilier, hvor far og mor arbejder i Rønne.

I Nyker prioriterer vi faciliteter og aktiviteter for børn og børnefamilier.

VORES NYKER

Befolkning

Der bor 683 indbyggere i Nyker by (2021) og 1.613 i Nyker sogn som helhed.

Siden 2016 er befolkningstallet i sognet faldet med 3%; især antallet af kvinder er faldet.

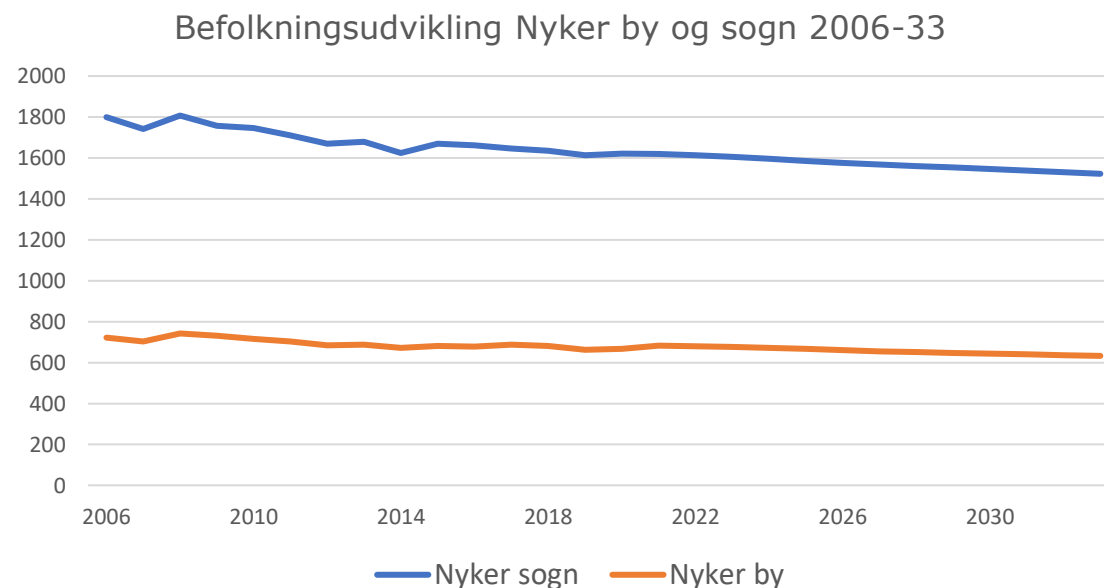
Befolkningstallet forventes at falde svagt frem mod 2033, men i Nyker by forventes det at ligge nogenlunde stabilt.

Børnetallet er faldet med 9% de seneste år, men der er kommet flere unge mellem 15-19 år. Gruppen af 20-64 årige er blevet mindre, mens der er kommet flere ældre over 65 år.

Med en gennemsnitsalder på 45,7 år er befolkningen i Nyker sogn en af de yngste på Bornholm.

Befolkningstal, Nyker sogn	Antal personer	Andel af befolkning (pct.)	Udvikling 2016-21
I alt	1.613	100	-2,8
Heraf			
Mænd	830	51,5	-0,8
Kvinder	783	48,5	-4,7
Børn (-14 år)	267	16,6	-8,6
Unge (15-19 år)	96	6,0	1,1
20-64 årige	823	51,0	-6,8
65 og ældre	427	26,5	9,8
Gennemsnitsalder	45,7 år	-	-
Antal tilflyttede 2015-20	975	-	-
Antal fraflyttede 2015-20	1037	-	-

Kilde: Danmarks Statistik

VORES NYKER

Byen

Byen er afgrænset af landbrugsland. Mod nord og syd afgrænses den naturligt af hhv. Kirkebyvej og det tidligere jernbanespor, der nu er cykelvej.

Nyker er hovedsagelig en boligby. Den nyder godt af beliggenheden nær Rønne, hvor der er arbejdspladser indenfor alle brancher og stort udbud af detailhandel og anden privat og offentlig service.

Udbygningen af Nyker skete først for alvor fra starten af 1900-tallet, hvor andelsbevægelsen og stationen blev opført som led i etableringen af jernbanen mellem Rønne og Allinge.

Byens naturlige samlingssted er skolen og hallen centralt i byen og en styrkelse heraf indgår i den lokale udviklingsplan.

Rundkirken, Ny Kirke, har en markant placering i den østlige ende af byen.

Kommuneplanen for Nyker giver mulighed for nye boliger og nye mindre fremstillings- og håndværksvirksomheder i områder udlagt til blandet bolig og erhverv. Den tillader også etablering af dagligvare- og udvalgswarebutikker.

VORES NYKER

Offentlig service og erhvervsliv

- I Nyker findes Bornholms Frie Idrætsskole, som er 4-Kløverklyngens eneste skole. Siden 2004 har skolen været drevet som privatskole og har i den tid fordoblet elevtallet (til over 200) og har fået opført en ny bygning til den private børnehave. Også lege- og idrætsområdet omkring er moderniseret.
- I tilknytning til skolen er Nyker Børnehus med en børnehave og en SFO.
- BAT busrute 2 Rønne-Hammershus har stop i Nyker by.
- I og nær byen er der mange virksomheder og job indenfor fremstilling, håndværk og service, som medvirker til at skabe liv. Der er f.eks. en metalvirksomhed, en cykelproducent, en brød- og kiksfabrik, bilværksted og -salg, glarmester og tømrer, kunsthåndværkere, it-virksomhed, frisører, sundheds- og helseklinikker, samt diverse detailhandels- og serviceforretninger.

VORES NYKER

Foreninger

Byens foreninger er samlet i Nyker fællesråd, der i 2015 har formuleret en lokal udviklingsplan for byen under overskriften "[Børnefamiliernes by](#)".

Fællesrådet tæller bl.a. Bornholms Frie Idrætsskole, Indre Mission, Lokalhistorisk Arkiv, Menighedsrådet ved Ny Kirke, NIF Selskabslokaler (Forsamlingshuset), Nordbornholms Køre- og Rideklub, Nyker Borgerforening, Nyker Børnehus, Nyker Folkebogsamling, Nyker Idrætsforening, Nyker Jagtforening, Nyker Pensionistforening, Nyker Spareforening, SFO og Store Legedag.

VORES NYKER

Mødesteder og aktiviteter

Ny Kirke

Øens mindste og fineste rundkirke. Kirken er det naturlige vartegn for byen og trækker tusindvis af turister til byen hvert år. Kirken er ramme om flere arrangementer i løbet af året såsom spaghettigudstjenester, babysalmesang og koncerter.

Nyker Idrætsforening

Et naturligt samlingssted for byens borgere, unge som gamle. Der er fodbold, atletik, gymnastik, bordtennis, badminton, petanque, minigolf, hoppepude, ugentlig bankospil hele året, og specielle arrangementer for området børnehave og dagplejere. NIF har gymnastiksal, samlingslokale og køkken.

Nyker forsamlingshus

Den smukke gule bygning i hjertet af Nyker har gennem de seneste år gennemgået en gennemgribende reovering, som har fået bygningen til at stå som ny, både indvendigt og udvendigt. Forsamlingshuset danner rammer om alle tænkelige begivenheder og forsamlings. Med sin store festsal, sit selskabslokale og mødelokale er der rig mulighed for at få noget som passer til ens behov. Forsamlingshuset danner også ramme om den månedlige fællesspisning arrangeret af Nyker Borgerforening.

Missionshuset

Den flotte hvide bygning har i mange år dannet ramme om et utal af møder og arrangementer.

Præstemosen

Den nylig oprensede Præstemose overfor kirken er blevet et smukt samlingspunkt for byen ved Skt. Hans og andre store arrangementer.

Vores Nyker

Legepladser og aktiviteter

Nykers faciliteter og legepladser stemmer ikke helt overens med titlen som børnefamilieby. Det er noget som Borgerforeningen har meget fokus på. Vi forventer flere tiltag udover hvad der ellers sker i forbindelse med klyngesamarbejdet. Der findes dog en mindre legeplads ved cykelstien mod Rønne, samt hoppepude, sandkasse og gynger ved idrætspladsen. Derudover findes der udendørs træningsfaciliteter, som frit kan bruges af alle. De er også placeret i forbindelse med skolen og idrætsanlægget.

Kræmmermarked

Det seneste år er frivillige borgere begyndt at arrangere loppe- og kræmmermarkeder på Nyker Stadion. Ved det seneste udendørs marked havde 35 kræmmere fra hele øen opsat boder. Der afholdes også julekræmmermarked i forsamlingshuset.

“Foreningerne arbejder på, at der skal ske mere i Nyker og generelt synes jeg, at der begyndt at ske lidt mere igen i Nyker. Borgerforeningen har i efteråret haft blandt andet æblemøsteri, og snart skal juletræet tændes...Jeg er blevet frivillig hjælper i klubhuset, hvor vi satser på, at der igen skal komme lidt mere liv i forbindelse med træning og kampe. Planen er, at vi skal lidt tilbage til den tid, hvor man også kunne købe sig noget at spise i klubhuset”. (Trine Saksaa, Nyker, Bornholms Tidende, 20.nov., 2021).

Nykers identitet - Det siger vi om os selv:

Vi flyttede fra Rønne til Nyker i december 2019. Det har vi ikke fortrudt. Nyker er nu vores by. En dejlig by med mange gode arrangementer i Borgerforeningen og en aktiv idrætsforening.

*Dejlig lille landsby med et godt sammenhold (for det meste).
Dejligt at næsten alle kender hinanden så der kan blive holdt øje med ens ejendom, når man er væk.*

En skøn lille by

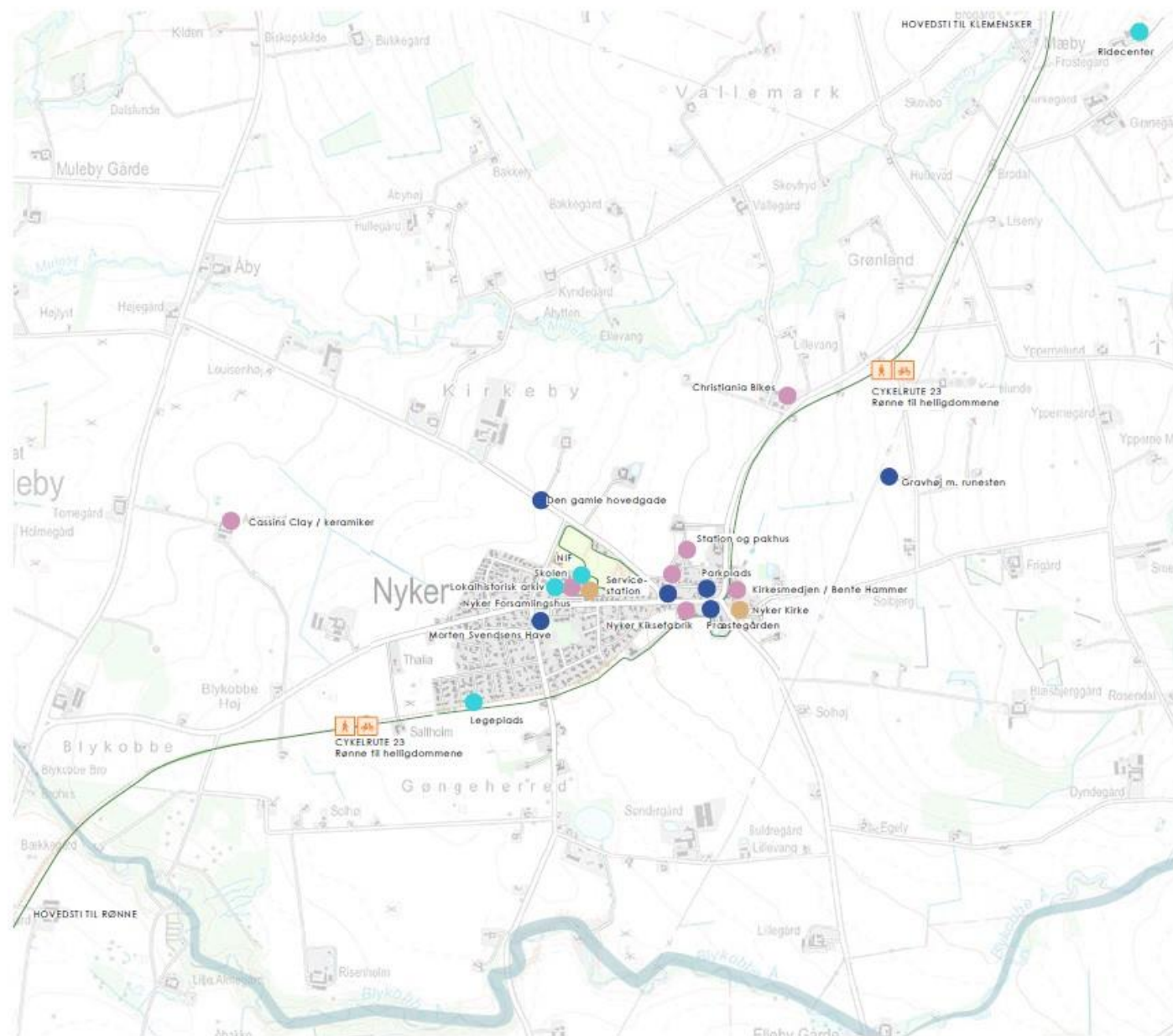
Skøn og stille by med smuk natur og højt til himlen. Tæt på skole og børnehave og med fredfyldte villaveje børnene kan lege på

[Borgere i Nyker]

Eksisterende kvaliteter og mødesteder

Eksisterende kvaliteter og mødesteder kortlagt af jer, blandt andet:

- GL TORV: RUNDKIRKEN, PRÆSTEGÅRDEN OG KIRKESMEDJEN
- NYTORV: SKOLE, NIF OG FORSAMLINGSHUS + AKTIVITETSOMRÅDE FOR BØRN
- NYKERS KIKSEFABRIK
- NY SERVICESTATION MELLEM NY- OG GL TORV

SIGNATURFORKLARING

- SAMLING OG EVENT
Kirker, borgerhuse og private forsamlingshuse
- SERVICEFUNKTION
Ærinde, institutioner, butikker og erhverv
- SOCIALE AKTIVITETER
Aktiviteter åbne for alle
- I DET GRØNNE
Stier, shelters, parker, haver og elementer i naturen

Kilde: Matters Arkitekter
(2020). *Vi mødes i det grønne*,
4-kløverklyngen, Workshop
2.september, 2020, s. 33.

Udfordring og vision

Udfordring:

Byens mødesteder er spredt og væk fra byens hjerte.

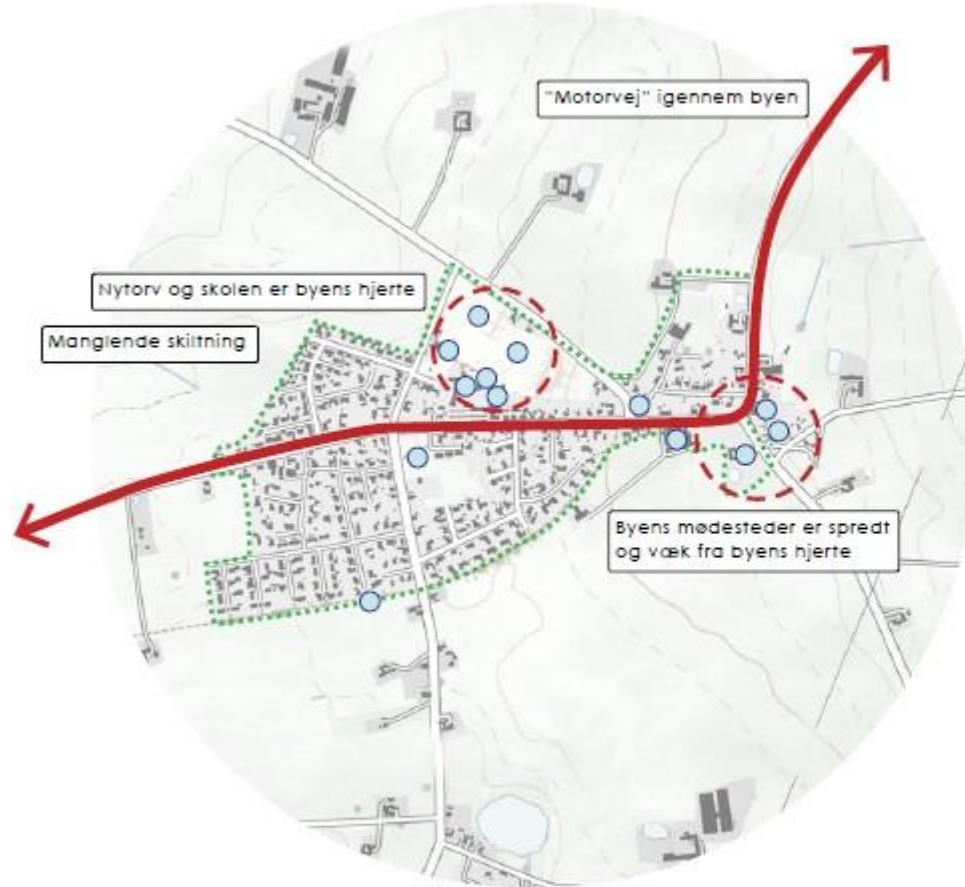
Byen er orienteret mod Rønne og bliver hurtigt en by man bare kører igennem.

Vision:

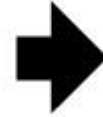
- At skabe en kulturhistorisk destination i børnehøjde.
- Forstærke det naturlige mødested ved Ny Kirke og Morten Svendsens Have.
- Aktivere stien rundt om byen.

Udfordring og vision

01. UDFORDRINGER

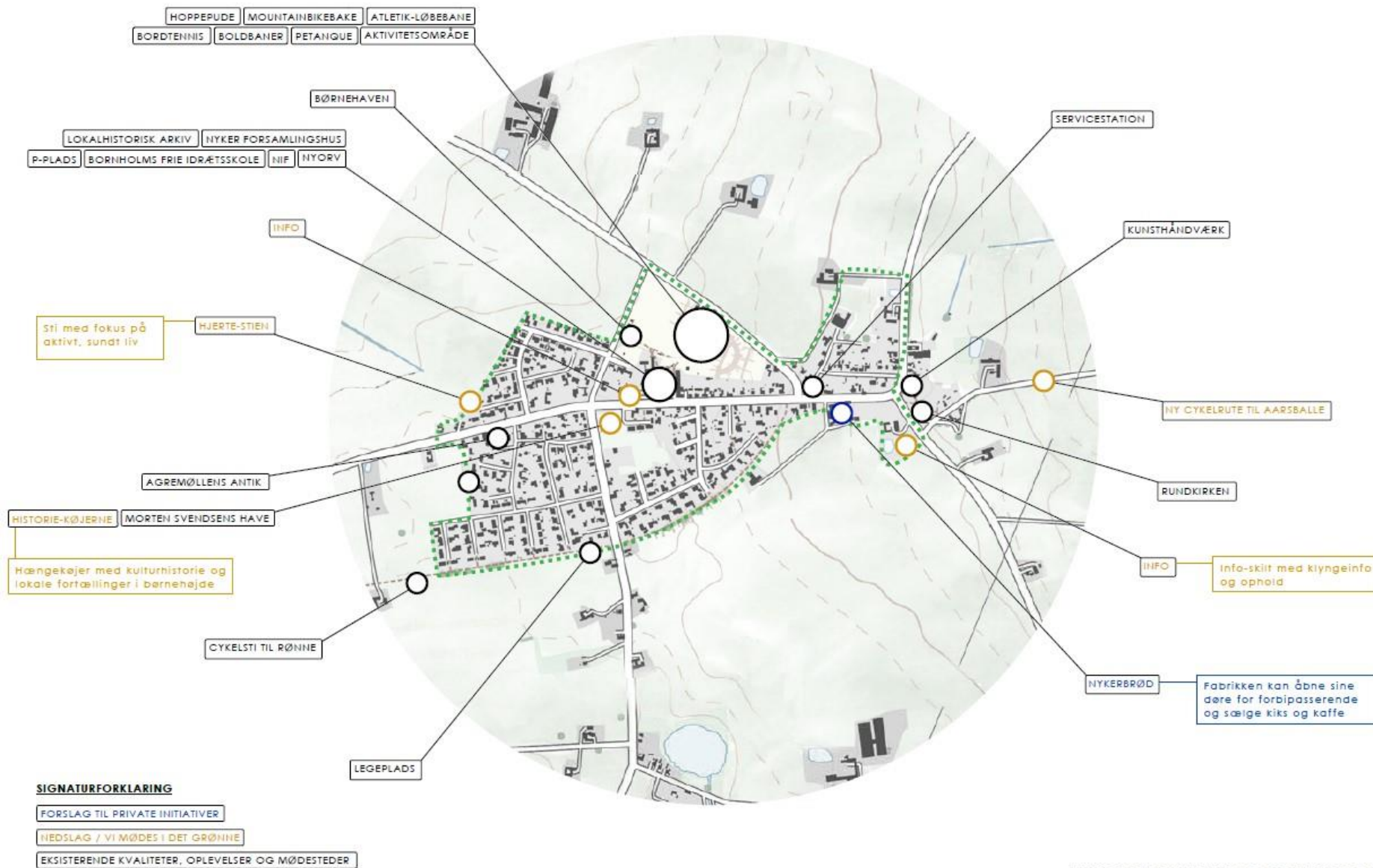
02. VISION

Skabe en kulturhistorisk destination i børnehøjde. Forstærke det naturlige mødested ved Ny Kirke. Aktivere stien rundt om byen.

Indsatsområder

- Ny cykelrute til Aarsballe
- Hjerte-stien: Sti med fokus på sundt og aktivt liv
- Skilt med klyngeinfo og ophold
- "Historie-køjerne" i Morten Svendsens Have: Hængekøjer med kulturhistorie og lokale fortællinger (udvikle haven til nyt mødested)
- Etablering af købmandsbutik
- Styrkelse af "Ny Torv" ved skole/hal
- Salg af mad i idrætshallen
- Skolen investerer i en stor kantine/skolekøkken, som dagligt skal bespise elever og lærere.
- En vuggestue i tilknytning til børnehaven

Udviklingsideer

Kilde: Matters Arkitekter (2020). *Vi mødes i det grønne*, 4-kløverklyngen, Workshop 2. september, 2020, s. 36.

Nedslag i fremtiden

2022

Fastlæggelse af projekt om Morten Svendsens Have

Etablering af køkken og vuggestue på skolen

2024

Nye stier etableret og outdoor-aktiviteter styrket som led i Den Grønne Bølge og projektet Vi mødes i det Grønne

Der er skabt bedre mødesteder

2026

Flere lokale, turister, skoleklasser mv. benytter den omkringliggende natur

Det lokale foreningsliv er styrket

Fast forankret samarbejde i 4-kløver-klyngen

NYKER – EN DEL AF NOGET STØRRE

4-Kløver-Klyngen består af byerne og lokalområder omkring Klemensker, Nyker, Aarsballe og Rø. Klyngen dækker tre sogne med samlet ca. 3.600 indbyggere. Omkring 500 er medlemmer af én af de fire borgerforeninger.

Der er udarbejdet lokale udviklingsplaner for alle fire byer i klyngen. Udviklingsplanerne tager udgangspunkt i det store arbejde, som i de seneste år, er foregået indenfor rammerne af 4 Kløver Klyngen og bruger f.eks. en række geografiske kort og grafiske visualiseringer af de fire klyngebyers udfordringer og potentialer, som arkitektfirmaet Matters Arkitekter har udarbejdet på baggrund af møder med borgere og foreninger i projektet: Vi mødes i det Grønne.

4-KLØVER-KLYNGEN ønsker at skabe fællesskab, glæde og samvær på tværs i et attraktivt miljø baseret på både fysisk, social og mental sundhed.

NYKER – EN DEL AF NOGET STØRRE

Generelt er befolkningsgruppen af ældre stor på Bornholm og den forventes at blive større de kommende år. Klyngen har dog en relativ tiltrækningskraft bl.a. i forhold til yngre førstegangskøbere grundet lave ejendomspriser.

Oplandet til vore mindre lokalsamfund er en overset ressource. Vi ønsker at styrke synet på Klyngen og vore fire lokalsamfund ved i højere grad at inddrage oplandet og naturen omkring os i fortællingen om, hvad vi kan tilbyde. Det skal bl.a. ske ved at styrke foreningslivet og skabe rum for, at flere får lyst til at bevæge sig eller mødes rundt i Klyngen på tværs af de nuværende klubmiljøer.

Ønsket om at videreudvikle det nuværende stinet er et delkoncept, der skal medvirke til at styrke sammenholdet mellem de 4 lokalsamfund.

Målet er at forbinde de nuværende mødesteder (medborgerhuse og idrætsanlæg m.fl.) bedre, så de i højere grad bliver set som en fælles ressource for bevægelse, aktivitet og samvær. Det vil give foreningerne bedre mulighed for at finde sammen om at skabe stærkere klubmiljøer og forhåbentlig inspirere til nye måder at benytte mødesteder og faciliteter på – både ude og inde.

Tilbagevendende årlige arrangementer og nye initiativer skal i højere grad være rettet mod interesserede i hele Klyngen. Visionen har dannet grundlag for det fælles projekt 'Vi mødes i det Grønne', der i 2021 fik tilsagn om medfinansiering fra Realdania.

Desuden har klyngen etableret en fælles Klyngeavis, der husstandsomdeles, samt organiseret fælles arrangementer og events så som Løvfaldsturen, Kend din klynge, og en fælles klyngedag, der profilerer Klyngens samlede kulturtilbud i forbindelse med Bornholms Kulturuge.

Aarsballeklemenskernykerø

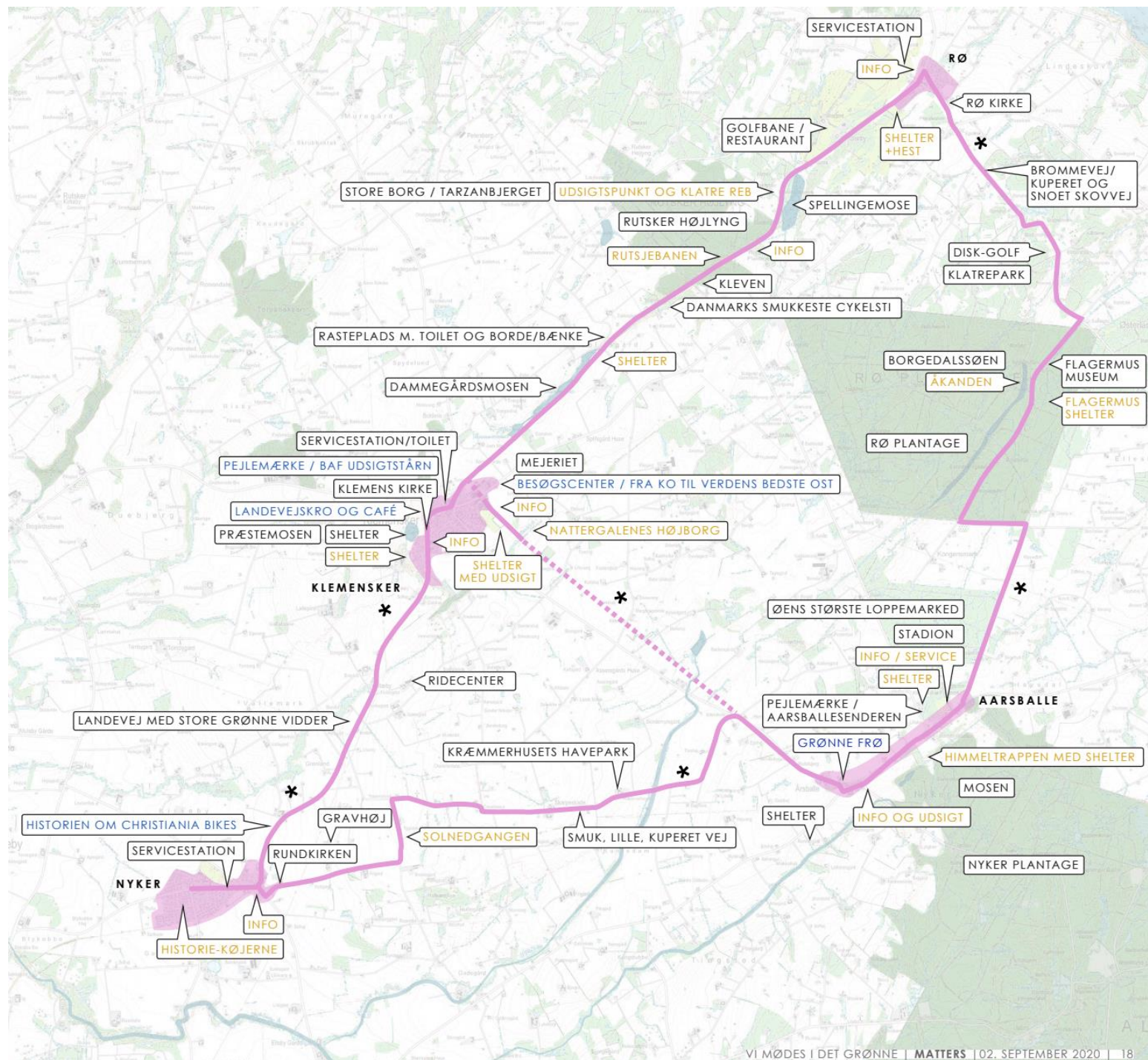

OPLEVELSER KLYNGEN RUNDT

På baggrund af de eksisterende kvaliteter og potentialer, er der placeret en række nedslag rundt i 4-KLØVER-KLYNGEN.

Målet er at:

- Skabe mødesteder, der gør klyngen til en samlet attraktion.
- Forstærke oplevelsen af den natur.
- Give mulighed for ophold og overnatning
- Oplyse om steder og muligheder og give information om både de kulturhistoriske og landskabelige værdier.

Bilag. Nykers styrker, svagheder, muligheder og udfordringer

Styrker:

- godt sammenhold i byen og betydelig frivillig indsats
- en enestående kirke, en privatskole med et spændende koncept, en børnehave og en bred vifte af aktive foreninger og virksomheder
- nærhed til Rønne
- god busbetjening mod Rønne og en direkte cykelsti ad det tidligere jernbanetracé mod Rønne

Muligheder:

- At profilere byen som en attraktiv boligby nær Rønne (7 km) med alle de tilbud en børnefamilie har fokus på og til huspriser, der ligger noget under niveauet i Rønne
- Dagrofa har udvist interesse for etablering af dagligvarebutik
- Etablere mødested ved Morten Svendsens Have ("Historiekøjer").

Svagheder:

- Byen har ikke den charme, der især kendetegner kystbyerne, der byder på spændende havne- og bymiljøer
- ikke offentlige skov- og naturområder i umiddelbar nærhed af byen
- ingen dagligvarebutik
- byens mødesteder er spredt og væk fra byens hjerte ved skole/hal

Udfordringer:

- Den vedholdende afvandring fra yderområderne
- faldende boligpriser (reducerer den mere langvarige attraktivitet for boligkøbere og dermed mulighederne for tilflytning)
- ikke megen turisme i byen (er det en "svaghed" eller måske en "styrke"?)

KOLOFON

Udviklingsplanen for Nyker er udarbejdet af CRT i samarbejde med BRK og aktive borgere i processen.

- TEKST: Repræsentanter for foreningerne i Nyker, BRK og CRT
- ILLUSTRATIONER OG KORT:
 - SIDE 13, 15, 17, og 21: Matters Arkitekter
 - SIDE 20: Jane Hamilton
- FOTOS: Bornholms Regionskommune
- LOKAL KONTAKTPERSON: Mattias Krarup, mattias.krarup@gmail.com

Jesper Manniche og Lene Havtorn Larsen
Center for Regional- og Turismeforskning, Bymarken 12, 3790 Hasle
Telefon: +45 5644 1144 • mail: crt@crt.dk • www.crt.dk

Center for Regional- og Turismeforskning er et center for anvendt forskning, der løfter analyse- og udviklingsopgaver samt forskningsprojekter med særligt fokus på yderområder.

Centrets primære fokus er regional udvikling med fokus på yderområder, turisme i et destinationsperspektiv samt modeløkonomisk analyse.

CRT er beliggende på Bornholm og har eksisteret siden 1994.

©2022 Center for Regional- og Turismeforskning